

Tomaž Horvat, mag.
državni svetnik

Nova Gorica, 22. 2. 2016

Gospod
Mitja Bervar, mag. manag.
Predsednik
Državnega sveta

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	22-02-2016
Šifra:	801-01/16-3/1
Povezava:	020-04/16-6
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Zadeva: Vprašanja Ministrstvu za okolje in prostor glede predvidenega reševanja problema presežene mejne koncentracije delcev PM₁₀ v zraku na Goriškem

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlagam, da se na Ministrstvo za okolje in prostor naslovi naslednja vprašanja:

1. Ali ima Ministrstvo za okolje in prostor pripravljen nabor konkretnih ukrepov glede zmanjševanja koncentracije delcev PM₁₀ v zraku v Sloveniji?
2. Kakšne konkretne ukrepe bo Ministrstvo za okolje in prostor izvedlo na Goriškem, da ne bi bile večkrat na leto presežene mejne koncentracije delcev PM₁₀ v zraku?
3. Kakšno je sodelovanje na tem področju z Republiko Italijo, ali imamo konkretne informacije glede koncentracije delcev PM₁₀ v zraku v Trstu, Gorici ter Vidmu in ali se glede tega problema načrtujejo kakšni skupni ukrepi v okviru bilateralnega sodelovanja z Republiko Italijo oziroma v okviru Evropske skupnosti?

Obrazložitev:

Previsoke koncentracije drobnih prašnih delcev s kratico PM₁₀ v zraku so resen problem številnih slovenskih področij, tako je tudi na Goriškem. Na resnost kaže tudi dvakratni pisni opomin Evropske unije Sloveniji, s pozivom, da naj se to področje uredi.

Povečanje koncentracije prašnih delcev v zraku je zaznati predvsem v pomladanskih in zimskih mesecih. Glavni vir onesnaževanja so poleg gostega prometa in s tem povezanih izpušnih plinov tudi male in tehnološko zastarele male kurilne naprave.

Tudi zdravstveni učinki na prebivalce so znani, zaskrbljujoči, niso zanemarljivi in jih je treba jemati zelo resno. V času velikih koncentracij prašnih delcev v zraku je v urbanih sredinah umrljivost dokazljivo povečana. Tu gre predvsem za težave ki so povezane z boleznimi dihal, motnjami srčnega ritma in s tem povezano možnostjo srčnega infarkta, ter povečanim obsegom težav z ožiljem. Najmanjši delci iz dihal vstopajo v telo in potujejo v različna tkiva, organe, kjer povzročajo vnetje. V krvi med drugim povzročijo večjo viskoznost, nastanek krvnih strdkov in večajo krvni tlak, kar lahko vodi v nastanek možganske kapi. Povzročajo in pospešujejo tudi nastanek ateroskleroze.

Meteorološka postaja Agencije Republike Slovenije za okolje v Novi Gorici je decembra 2015 zabeležila, da je bila v zraku kar 16 dni presežena mejna koncentracija majhnih prašnih delcev. Tolikokrat je bila namreč presežena predpisana 24-urna mejna koncentracija 50 mikrogramov na kubični meter.

Večina prebivalcev Nove Gorice meni, da je Nova Gorica premajhno mesto, da bi imelo take koncentracije prašnih delcev v zraku, saj proizvede premalo emisij, zato se ocenjuje, da najverjetneje prihaja onesnažen zrak iz sosednje Italije. Na tem področju je zato sodelovanje z Republiko Italijo zelo pomembno, tako z vidika reševanja problema, kot tudi z vidika pridobivanja točnih in primerljivih podatkov, ki bi jih lahko potem uporabili pri reševanju tega problema na Goriškem in v širšem slovenskem prostoru.

Zaradi vseh omenjenih negativnih vplivov na zdravje ter na socialni status prebivalcev pričakujem konkreten odgovor, ki nas bo dolgoročno obvaroval in ki bo ta problem dolgoročno rešil v korist zdravja in dobrega počutja prebivalcev in prebivalcev Republike Slovenije.

Državni svetnik
Tomaž Horvat, l.r.